

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΕΝΟΣ ΠΟΙΗΤΟΥ

ΝΕΑΝΙΚΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΤΟΥ ΚΑΒΑΦΗ

"Όπως όλοι οι συγγραφείς, έτσι και ο μεγάλος 'Αλεξανδρινός ποιητής κ. Κ. Καβάφης, άρχισε να γράφει από τα νεανικά του χρόνια. Οί πρώτοι στίχοι του κ. Καβάφη, τους οποίους είχαμε την τύχη να βρούμε σ' ένα σπάνιο σήμερα περιοδικό του 1893, δέχνουν την διάθεση του ποιητού και το άρσιο που έφρονετο ν' ανακάλυψη στην ποίηση, ένα άρσιο που τον ώδηγησε στο σημερινό του βήμα.

VULNERANT OMNES. ULTIMA NECAT

Της Βρούγκας ή Μητροπόλεως, ήν πάλαι είχε κρίσει δοῦξ Φιλιανδρός τις Ισραήλ και ἀειδώς προκίσει, ἔχει ἐν θρόνῳ τῶν με ἀργυροῦς πελιδνας, ἄτεφ θεναντες τὸν καιρὸν ἀπὸ πολλῶν αἰῶνας.

Εἶπε τὸ 'Ωρολόγιον: «Εἶν' ἡ ζωὴ μου νεῖρα, καὶ ἄχρους καὶ πικρὰ.

Εἶνε ἁμοῖα δι' ἐνὲ πάσα τις γῆς ἡμέρα, Παρασκευή καὶ Σάββατον, Κυριακὴ, Δευτέρα, δὲν ἔχουσι διαφορὰν. Ζῶ —χορὴς ἐν ἐλπίθῳ.

Ἡ μὴν διασκέδασις, ἡ μὴν κοιλία εἶνε ἐν τῇ μοιραῖᾳ μου, παρὰ μονοτονίᾳ τοῦ κόσμου ἡ φθορὰ.

"Ότε τοὺς δεῖταξ μου νοθεύσῃ ἐν μοιραῖᾳ γρηῖσι, καὶ φανερόντα παντὸς γήινου ἡ ἀπάτη. Τέλος καὶ πτώσις πανταχοῦ. Ἀγρότερος πάλης κρότος, σπῆνος βοῦβοῦσι λέγει μιν — καὶ στυγεραῖοι ὅτι

πληρώνει πάσα ὅρα μου, φανερεῖ ἡ ἐσχάτη.

"Ήκουσεν ὁ 'Αρχιερεὺς τὸν λόγον τὸν ἀθάβη καὶ εἶπεν: «'Ωρολόγιον, ἡ γλῶσσά σου ἡ ἀπάτη. Τεῖσιν τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ ὑψηλὴν σεῖράν σου. Γουατή σκεῖναι ποτὴρ εἰς τὴν θειάν σου πόδεν εἰσέρχεν; Ὡ μορὰ, ἀρετικὴ ἰδέα!

Τὸ πνεῦμα σου α' ἀγλιν πικρὴν θά περιέβαλες πολὺχρονοῦς ἀνία, Ἄλλων ἀποστολῆν

ἐκ τοῦ Κυρίου τὸν ὄρον ἔλαβεν ἡ χορεία. Ἐσχάτη ἀνακοινοῦ, γεννὰ ἡ τελευταία.

ΒΑΚΧΙΚΟΝ

Ἀπὸ τοῦ κόσμου κερμαζὸς τὴν πλάνην ἀσπασίαν, ἐντὸς τοῦ ποτηρίου μου εἶπον τὴν ἡμερίαν, ζωὴν κα' ἐλλάδας ἐν ταῖσθ καὶ πόδεν ἐσοκλήσιον. Δότε μοι νὰ πίο!

Μαζράν ἐδοῦ τὸν σμυραφόν, τὸν θειλῶν τοῦ (βίον αἰσθάνου), ὅς διασθεῖς κατῆς ἐκ νεανιῶν καὶ εἰρεθεῖς ἐν ἀσπασίᾳ ἐντὸς ἡμεῖος πλοῖον. Δός μοι νὰ πίο!

Τὴν ἄχαριν ἀλήθειαν γυμνήν δὲν βλέπο πλεόν, Ἄλλην ἀπῆλτασα ζωὴν, καὶ κόσμον ἔχω νέον. Ἐν τὸν νεῖρον τῆ εἰρήᾳ καμαῖονα πεδίον. Δότε μοι νὰ πίο!

Ὡ αἶνε, ἐν τῇ πορφυρᾷ, ἐν τῇ θεορῇ ροῇ σου, τὸ αἶμα ὄλο το σφραγιόν πάλλει τὸν Διονύσου, με τὴν καρδίαν τοῦ θεοῦ, ἡμῖθως μεθῆνο. Δός μοι νὰ πίο!

Καὶ φρεῖσθῃς ἂν ὁ οἶνος μου με δηλητηριάζεις, ἔτι τὸν ἀγαπῶ. Ἠδὲ τὸ τέλος μ' ἐτοιμάζει Χνεῖα χορὸν καὶ ἔπαρσιν ἐν τῇ δηλητηρίῳ. Δότε μοι νὰ πίο!

Α Ο Ι Δ Ο Σ

Μαζράν τοῦ κόσμου, τὸν μεθὰ ποιητικὴν μαερίαν ὁ κόσμος ὄλος δι' αὐτὸν εἶν' αἰ ὄρατος στίχον. Διὰ τὸν αὐτὸν αὐτῆς ἔστι' ἡ Φαντασία ἄνιον οἶον στερεόν, ὃν δὲν κλονίξῃ ἡ τύχη.

Θά εἶπετε «Βίος φρεζὸς καὶ μάττωξ. Μοῖρα τοῦ νὰ νοιζῆς ἡ ζωὴ ὅτι αἰλὸς εἶν' ἴζου τεχνῶν, καὶ οὐδὲν ἄλλωξ. ἡ Σηρὰ ἀνασθησιμα μιστεῖσι ὄντια ποτὲ πόδεν δὲν κατατρίχει

Τῆς πάλης τῆς ζωῆς». Ἄλλὰ πλάνη καὶ ἀδικία εἶνε ἡ κρίσις σας. Αὐτὸς ἡ φρεῖσι εἶνε θεία. Μὴ κρινετ' ἐν τῇ λογικῇ, τυφλῇ σας ἀσθενείᾳ.

Εἶν' ἔξ σμαράγδου μαζράν τοῦ οἴζου τὸν οἶ ποτῶν — καὶ φρεθίζου ἐν αὐτοῖς φωναὶ «Φίλε, ἡσείχε σέκτεον καὶ ψάλλε. Μυστικὴ ἀπόστολε, εὐφύχει ἔ

1893

ΚΩΝΣΤ. Π. ΚΑΒΑΦΗΣ

ΑΠ' ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ -ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ-

ΓΙΑΤΙ ΜΟΙΑΖΟΥΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ ΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ἡ συγκριτικὴ ἐργασία ἐνὸς σοφοῦ. Γι' ἀποδεικνύεται. Ὁ Μ. Ἀλεξάνδρος καὶ ὁ Κοντέ, πῶς μοιῶνται μακροχρῶς πρὸ τῆς μάχης. Ὁ Καίσαρ, ὁ Γουλιέλμος ὁ Κατακτητὴς καὶ ὁ Ἐδουάρδης ὁ Γ'. Ἡ γενναϊότης τοῦ δευτέρου ντὲ Μπουρμπόν, κ.τ.λ.

Πολλὲς φορές δημοσιώσαμε τὸ ἴδιο ἀνέκδοτο, ἀποδιδόντάς το ἄλλοι πρόσωπα, πράγματα ποὺ προκαλεῖ τις δικαιολογημένους ἀπορίες τὸν ἀναγνώστην μας. Ἀπὸ συμβαίνει, εἴτε γιὰ τὰ ἴδια ἀνέκδοτα συνέβησαν σὲ διαφόρους ἱστορικοὺς ἄνδρας, εἴτε γιὰ ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ ἀνέκδοτο ἀποδίδεται σὲ διάφορα ἱστορικά πρόσωπα.

Γιὰ νὰ τὰ ἀποδείξῃ ὀλ' αὐτὰ, ἔνας σοφὸς ἔξνος ἱστορικός, ἔγραψ' ἀγαλῆς συγκριτικὰς ἱστορικὰς μελέτας, ἀλ' τις ὅπου, προέγραψαν τὰ ἔξῃ:

Μεταξὺ τὸν ἄλλων εἰδήσεων ποὺ διασπάρησαν γιὰ τὸν Μ. Ἀλέξανδρο, ἀναφέρεται καὶ τὸ ὅτι τὴν προτεραιὰ μιὰς ἀπ' τις σπουδαιότερας μάχης τοῦ εἶχε κομητὴ βαδύτητα, σὴν νὰ μὴν τὸν ἐνοιαίξ καθόλου γιὰ τὸ ἐπιχειρομένο ἀματωκλήσιμα. Τὸ ἴδιο ἀκριβὲς ἀποδίδεται καὶ σὲν περιήρμον στρατάρχη τῆς Γαλλίας Κοντέ, τὸν ὁποῖο, γράφει ὁ ἱστορικός του, παρετή ἀνάγκη γιὰ τὸν ἔπισην ὁ ἀσπαστής του τὸ πρῶτ τῆς μεγάλης μάχης τοῦ Ροζρόου.

Οἱ Ρωμαῖοι ἱστορικοὶ πάλιν ἀναφέρουσι πως, ὅταν ὁ Καίσαρ ἀποδύσασθε ὡς κατακτητὴς στήν Ἀφρική, σπῆνταμ' α' ἔπεσε αἰτία, πρῆμα ποὺ θεωρήθηκε ὡς πᾶν καλὸς αἰώνος γιὰ τὴν ἐκστρατεία του. Ὁ Καίσαρ ὅμως εἶχε τὴν ἐτοιμότητα νὰ ἀπῆσθ τὸ γῆμα, γιὰ νὰ γανῖ ὅτι δὲν ἔπεσε ἀσπασίος καὶ νὰ φρονήξῃ:

— Γι' τῆς Ἀφρικής, σὲ ἀσπάζομαι!

Τὸ ἴδιο ἐπισημόν ἀποδίδεται ἀπὸ νεωτέρους ἱστορικοὺς καὶ σὲ δύο ἄλλους μονάρχους, τὸν Γουλιέλμον τὸν Κατακτητὴν, ὅταν ἀναβῆθ' στρεῖ στήν Ἀγγλία καὶ σὲν Ἐδουάρδον τὸν Γ' ὅταν προσητάησε τὸ πόδι του στή Νορμανδία.

Εἶνε φρεσὸς ὄσαυτος τὸ ἀνέκδοτο, τὸ σχετικὸ με τὸν Κινάιγριον, ὁ ὁποῖος στή μάχῃ τοῦ Μαραθῶνος, ὅταν τὰ πλοῖα τὸν Περσῶν νιχῶσαν νὰ γυρῶν, ἔπασε ἓνα με τὰ γῆμα του καὶ θέλησε νὰ τὸ κρητίσῃ. Καὶ ὅταν τοῦ ἔχωσαν ὁ ἔγρηθ' ὡς γῆμα, αὐτὸς ἔπασε τὸ ἔγρηθὸ πλοῖο με τὰ δόντια του.

Κάποιος ἱστορικός τῆς Ρουῖης ἀποδίδει τὸν ἴδιο ἀκριβὲς ὄθλο σ' ἓναν Ρωμαῖον ἐκατόνταρο, ὀνομαζόμενον Ἀνήλιο, ὁ ὁποῖος ἀνδραγάθησε κατὰ ὄνομα ἀκριβὲς τρόπο σὲ μιὰ νευμαία μεταξὺ τὸν συμπατριωτῶν του καὶ τὸν Μασσαλιωτῶν.

Ἀναφέρεται ἄκοια, ὅτι κατὰ τὸ 1505, ὁ Λουδοβῖκος Ἡ' δέχτηκε τὴν ἐπίσημην μεριζῶν στρατιωτῶν, οἱ ὁποῖοι ἴσαν γεματοὶ πληγῆς.

— Πᾶς σὰς ἐτραυματίσας: τοὺς κρητίσῃ ὁ βασιλεὺς.

- Οἱ ἔγρηθ' μας!
- Οἱ ἔγρηθ' σας ζωτῶν εἶνε πὸ γενναῖοι ἀπὸ σας;
- Ὁχι, Μεγαλειότατε! Εἶνε νεζοῖ πετὰ...

Ἡ ἴδια σχεδὸν σιζυγιώδην ἀναφέρεται ὅτι ἀνεηλλάγη ἀργότερα καὶ μεταξὺ τὸν Λουδοβῖκον ΙΑ' καὶ τὸν Μεγάλον Ναπολεόντα ἀφ' ἑνὸς καὶ τὸν ἀκαταρτίστον τραυματιῶν ἀφ' ἑτέρου.

Λέγεται προετὶ, ὅτι ὁ δοῦξ ντὲ Μπουρμπόν σήκωσε σὲ κάποιον μάχῃ τὸ χερί του κα' εἰδεῖξε τὸ μένος, σὲτὸ ὁποῖο ἔπρεπε νὰ τοποθετηθῇ μετὰ πυροβολαγία. Καθὼς ἔδειχνε ὄμοιος, τὸν χτήπασε τὸ χερί του μετὰ δάδα καὶ τὸν τῶκοψε. Τότε ὁ γενναῖος πολεμιστής, χωρὶς νὰ ταραχθῇ καθόλου ἀπ' τὸν ἀσφαλισμασὸ, σήκωσε τὸ ἄλλο χερί του καὶ εἰδεῖξε πάλι τὸ ἐπίκαρο σημεῖο.

Κατὰ ἀνάλογο σινεθῆ ἀργότερα, κατὰ τὸ 1673, ὅταν ἓνας γρηναῖος τοῦ βασιλικῶ συντάγματος τῆς Γαλλίας, εἶδε σὲ μιὰ μάχῃ τὸν στρατηγὸν του νὰ πέγτη καὶ ἄπλωσε τὸ χερί του, γιὰ νὰ τὸν σκρῶσῃ. Μιὰ δάδα τοῦ ἔχωσε τὸ χερί κα' αὐτὸς ἄπλωσε ἀτάραχος τὸ ἄλλο καὶ ἀνῆρπε τὸν πληρωμένον στρατηγὸν του.

Ὁ Τίτος ὁ Λίβιος, τέλος, ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὴν μάχῃ τῆς Ρηνάλλης, ὁ ἔπιτος Ποσειδῶμος ἐφρίξε μιὰ σημαία πρὸς τὸ μένος τὸν ἔγρηθῶν, ἔξαμαγνάζοντας ἔτσι τοὺς ἄνδρας του νὰ ὀρηθῶσαν καὶ νὰ τὴν ἀνακρῆσον μετὰ ἀποασπαστικῆ ἐφοδὸ τους.

Τὴν ἴδια ἀκριβὲς πράξι καὶ γιὰ τὸν ἴδιο σκαπὸ, ἔπασαν ἀργότερα κατὰ σείαν ὁ Βίμπιος Ἀζβας, ὁ ἐκατόνταρχος Πεδάνας κα' ὁ στρατάρχη Κοντέ.

"Ότε δὲν ἀνεπαρῶνον οἱ αἰῶνες ἀλλήλους, ἀλλὰ κα' οἱ μεγάλοι ἄνδρες...

